

Pytania Pana Marcina

Pan Marcin, czytelnik Poradnika, napisał z prośbą o komentarze na temat jego portfela inwestycyjnego. Pan Marcin jest żonaty, oboje z żoną mają około 40 lat i pracują na pełnym etacie. Ich dochody są bardzo dobre i z tego co Pan Marcin napisał wynika, że nie potrzebują obecnie dochodu z inwestycji i mogą regularnie oszczędzać na swoją emeryturę przez najbliższe 20 lat. Inwestują w następujące fundusze w zwykłych kontaktach inwestycyjnych:

- Janus Balanced, symbol JABAX, oraz
- Oakmark Equity and Income, symbol OAKBX (nazywał się kiedyś Oakmark
- Balanced, ma profil bardzo podobny do funduszu Janus Balanced)

Podadto, proszę pamiętać, że w okresie gdy będzie miał Pan 45 do 50 lat, musi Pan zacząć stopniowo ograniczać stopień ryzyka. Gdy będzie miał Pan 60 lat, ponad połowa Pana portfela powinna być w obligacjach lub stabilnych inwestycjach, takich

Equity and Income jest bardzo odpowiedni.

Pan Marcin ma tradycyjne konto emerytalne IRA w funduszu Janus Orion. To jest fundusz stosunkowo nowy, bardzo agresywny, który rozpoczął istnienie w najgorszym możliwym okresie. Na dłuższą metę należy oczekiwać, że będzie miał podobne wyniki do wyników funduszu Janus. Czy jest Pan skłonny podjąć takie ryzyko? Jeśli tak, należy kontynuować. Jeśli woli Pan mniej ryzyka, rozsądne byłoby przeniesienie się na Janus Balanced. Proszę to przemyśleć.

Pozdrawiam bardzo serdecznie, życzę co najmniej miliona jak najszybciej.

Krzysztof Ostaszewski

Krzysztof Ostaszewski, CFA, Actuarial Program Director, Illinois State University, Campus Box 4520, Normal, IL 61790. Telefon 309/438-7226, www.math.ilstu.edu/krzysio, e-mail: krzysio@il.edu.

Pytanie Pani Agnieszki

Pani Agnieszka z Minneapolis zadala Poradnikowi następujące pytanie: "Prrowadzę biznes w domu i moje biuro stanowi ok. 20% powierzchni budynku. Czy znaczy to, że mogę wpisać w koszty biznesu tylko 20% kosztów? Na elektryczność wydaję niewspółmiernie więcej, gdyż oświetlenie i sprzęt komputerowy są włączone w biurze cały dzień."

Mając biuro w domu odliczamy proporcjonalną wartość stałych kosztów, takich jak czynsz (w przypadku mieszkania), ubezpieczenie, podatki gruntowe. Ale jeżeli pewne koszty są nieproporcjonalne, to bierzemy ich rzeczywistą wartość. Przykładem może być właśnie elektryczność. Jeżeli Pani biznes wymaga używania przez cały dzień komputera, koparki, klimatyzatora, co pochłania np. 40% elektryczności, to wpisuje Pani w koszty biznesu owe 40%. Trzeba tylko pamiętać, by w razie kontroli podatkowej być w stanie udokumentować wyższe zużycie elektryczności.

**Powiedz o Poradniku swojemu przyjacielowi!
Zaprenumeruj Poradnik "Sukces"**

Imię i nazwisko

Adres

.....

.....

Prześlij czek lub money order (wystawiony w dolarach US na Polpress Services, 255 Park Lane, Douglaston, NY 11363-1304) na zniżkową prenumeratę przysługującą tylko nowym członkom (normalna cena wynosi \$79 i \$44).

- Roczna zniżkowa prenumerata \$71
- 6-miesięczna zniżkowa prenumerata \$39

Poślij zamówienie na adres: **Poradnik Sukces**, 255 Park Lane, Douglaston, NY 11363-1304

O Poradniku dowiedziałem się od:

jak stałe renty odroczone (*fixed annuity*), a gdy będzie Pan przechodził na emeryturę, co najmniej 80%, powinno być w takich właśnie bezpiecznych inwestycjach.

Z drugiej strony, proszę nie odbierać mojego stanowiska jako potępienia ryzyka w czambuł. Jestem zwolennikiem podejmowania ryzyka, gdy mamy stały stabilny dochód i długoterminową perspektywę. Taka jest właśnie Pana sytuacja.

Pan Marcin pyta też, czy powinien otworzyć konto SEP IRA i w jakim funduszu. Zdecydowanie tak, powinien je Pan otworzyć, jeśli kwalifikuje się Pan. Ja mam takie konto i uważam, że warto. Jaki fundusz? Jeśli jest Pan skłonny podjąć ryzyko, fundusz taki jak Janus jest odpowiedni. Jeśli chciałby Pan ograniczyć ryzyko, fundusz taki jak Oakmark

Janus Fund. To jest fundusz na dłuższą metę dobry, choć agresywny. W tym roku wzrósł o 8.30%, ale w okresie trzech lat bessy miał znaczne straty. Morningstar daje mu trzy gwiazdki, a jak Państwo pamiętają, w moim przekonaniu, trzy do pięciu gwiazdek są odpowiednie, poniżej, czyli dwie lub jedna gwiazdka raczej dyskwalifikują fundusz. Na dłuższą metę, zwłaszcza jeśli inwestują Państwo systematycznie, Janus Fund jest odpowiedni.

Janus Worldwide. Moja opinia jest dokładnie taka sama, jak w przypadku Janus Fund - dobry na dłuższą metę, choć ryzykowny.

American Century Ultra. Ten fundusz z powodu wielkiego wzrostu jego udziałów w późnych latach dziewięćdziesiątych, obecnie inwestuje w akcje dużych rosnących firm, czyli stał się bardzo podobny do Janus Fund. Jest on też ryzykowny, ale długoterminowo dobry.

Pan Marcin pyta też, czy powinien rozważyć inne fundusze. To bardzo zależy od tego, jaki stopień ryzyka uważa Pan za odpowiedni. Ma Pan wysokie dochody i dużo czasu. Może więc Pan podjąć ryzyko. Ale... czy to ryzyko jest dla Pana do zaakceptowania? Lata 2000-2002 bardzo ostro pokazały nam stopień ryzyka giełdy. Był to najgorszy możliwy okres. Jak Pan go zniósł?

Jeśli ryzyko jest dla Pana zbyt wielkie, polecam rozważenie następujących dwóch funduszy: